מכתב כללי לכבוד השנה החדשה - ראש השנה שתל בשבת

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N.Y. 11213

HYacinth 3-9250

ב״ה, ח״י אלול, ה׳תשל״ה
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
אשר בכל מקום שהם
ה׳ עליהם יחיו

שלום וברכה!

אין אָנבליק פון ראש השנה, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה –

וואָס ראש השנה איז דאָך דער ״קאָפּ״ פונם יאָר און גיט די ריכטונג און אָנווייזונגען און פירט אַן מיט דעם מענטשנ׳ס אויפפירונג אין אַלע טעג פונם יאָר, אַזוי ווי דער קאָפּ פירט אַן מיט אַלע איברים פון גוף.

און ער איז דאָך אויך דער טאָג וועגן דער ערשטער מענטש, פון וועמען עס שטאַמען אַלע מענטשן, אדם הראשון, איז באַשאַפן געוואָרן –

דאַרף מען זיך ערנסט און שטאַרק אַריינרעכטן אין די אָנווייזונגען פון ראש השנה, ווי זיי ווערן אָנגעגעבן בפירוש אָדער אָנגעדייטעט אין תורה, וואָס דאָס איז דאָך דער ענין פון תורה, פון וואָרט ״הוראה״ – אָנווייזונג, תורת־חיים – אָנווייזונג אין טאָג־טעגלעכן לעבן פון יעדן אידן, מאַן און פרוי,

די אָנווייזונגען זיינען דאָ, סיי אין ענינים פון ראש השנה וואָס זיינען אַלגעמיינע פון אַלע ראש השנה׳ס, סיי אין די ענינים אין וועלכע זיי אונטער שיידען זיך צווישן זיך (טאָג אין וואָך, עיבור יאָר אָדער איינפאַכער יאָר, א.ז.וו.) האָטש, בכלל, איז יעדער ראש השנה ברייגט נייע אָנווייזונגען.

★ ★ ★

מיר וועלן זיך דאָ אָפּשטעלן אויף איינע פון די אָנווייזונגען פון ראש השנה, וואָס ווערט אָנגעדייטעט אין דעם מאמר חכמינו זכרונם לברכה:

אדם נברא בערב שבת, ומפני מה כו׳ משל למלך בשר ודם שבנה פלטרין ושיכללן והתקין סעודה ואחר כך הכניס אורחין כו׳ זו מדתו של הקב״ה שברא את כל העולם כולו בחכמה כו׳ וכל צורכי עולם (ואח״כ הכניס אורחים) זה אדם וחוה – (דער מענטש איז באַשאַפן געוואָרן ערב שבת; פאַרוואָס? . . . עס איז אַ משל צו אַ מענטשן אַ קעניג וואָס האָט אויפגעבויט אַ פּאַלאַץ און האָט אים באַפּרצט און אויסגערייטעט און האָט צוגעגרייט אַ סעודה, און ערשט דערנאָך האָט ער איינגעלאַדן געסט . . אַזוי האָט זיך געפירט דער אויבערשטער: ער האָט באַשאַפן די האָנצע וועלט בחכמה . . און אַלע באַדערפענישן פון דער וועלט (און ערשט דערנאָך האָט ער איינגעלאַדן געסט) – דאָס זיינען אדם און חוה).

ח״י אלול: יום הולדת את שני המאורות הגדולים: כ״ק הבעש״ט (בשנת נח״ת) וכ״ק רבנו הזקן, בעל התניא והשו״ע (בשנת קח״ת).

ראש השנה .. ״קאָפּ״: שלכן נקרא ראש השנה ולא תחלת השנה (לקו״ת דברים מא, ג).

גיס . . פירש אַן: נתבאר בארוכה בעערת ראש בתחלתו.

עס שטאַמען אַלע מענטשן: ושי״כיתם עד כדי כך — שכאו״א דומה לאדה״ר שנברא יחידי וכו׳ (סנהדרין לז, א). וראה בשער הגלגלות הקדמה וא״ו ואילך (ובכ״מ בכתהאריז״ל) שכל נשמה הייתה כלולה בנשמת אדה״ר ע״ד דרז״ל בפסוק איפה היית (שמו״ר פ״מ, ג. — ומש״כ שם שהראה לאדה״ר כל צדיק וכו׳ יש שהוא תלוי בראשו כו׳ ע״פ הנ״ל מובן שרק דצדיקים הראה, אבל כל הנשמות תלוים באדה״ר). ובלקו״ת (נצבים מז, ב) שבכאו״א יש מנשמת אדה״ר ולכן ״אתם קרויים אדם״.

תורה .. ״הוראה״: זח״ג נג, ב.

ניינ אָנווייזונגען: ראה אגה״ק סי״ד. מאמר חכמינו: סנהדרין לח, א. תוספתא שם ספ״ח.

ומפני מה: י״ל תוקף הקושיא מפני שמחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר (כ״ר פ״א, ד). והל׳ בתוספתא שם; ולמה נברא באחרונה. ובריש״ר (ר״פ תזריע): אחור וקדם צתתני . . אחור זה יום האחרון וקדם זה יום הראשון. — וראה יהל אור להצ״צ תרס״ז. — ראה גם לעיל ס״ד. וראה רש״י עה״ת (ר״פ תזריע – מריש״ר שם); כשם שיצירתו כו׳ כך תורתו כו׳ ובמפרשי רש״י שם.

אדם לעמל יולד: איוב ה, ז. ובסנהדרין (צט, ב): כל אדם לעמל נברא שנאמר כו׳. ובב״ר (פי״א, ז): לא נברא אדם אלא לעמל.

אני . . קוני: קידושין בסופה.

ראש השנה .. שבת: ראה מכתב ח״י אלול תשל״ב עוד פרטים בזה.

ראש השנה .. כאלו כל מלאכתן עשוי׳: גם בכל יו״ט צ״ע כנ״ל בפנים, כיון דאסור בכל המלאכות השייכות לכל הבריאה.

והיעיר דיוקשה ביותר באם נאמר דהכתוב (בא יב, טז) ״כל מלאכה לא יעשה בהם (כי״ט)״ הוא כפשוטו, אלא — כשנעשות לצורך אוכל נפש הוציאה אותן התורה מכלל ״כל מלאכה״. וראה שו״ר אדה״ז סתצ״ה בס״ב: מלאכת אוי״ש שתתורה התירה לעשותה כו׳ (כאריכה — בלקו״ש חי״א ע׳ 34 ואילך). נוסף לר״ה על שאר יו״ט שיש אומרים שמצוה להתענות בו (טושו״ע או״ח סתקצ״ז) ובמילא אסור לו לעשות גם מלאכת אוי״ש אפילו לצורך אחרים (שו״ע אדה״ז שם). כאלו כל מלאכתן עשוי׳: שו״ע אדה״ז סש״ו סו״ס כא (ממכילתא יתרו כ, ט. הובא ברש״י שם).

לא קם .. פנים: ברכה לד, יו״ד.

צוגעקומען . . אזה שנר התמימים׳ ש״ל״ש ס״פ ואתתון (שסט, א-ב). לקו״ת במדבר (יב, א): ויבאר הה״מ ע״פ כו׳. וצע״ק מאו״ת להה״מ דה״מ מ״ים שעיי ביונה (ק, ב).

לשון פון רמ״ם: הל׳ דעות רפ״ה. וראה שו״ע אדה״ז או״ח סקנ״ג, ס״ב.

מיטן שלאָפן: ראה רמב״ם שם ספ״ג. וראה ב״ר (פ״ש, וא״ו): שינה טובה מאד. וראה צוואת הריב״ש סכ״ז.

ער . . בראשית: ראה שבת קיט, ב. זח״א א, א. הקו״ז הה״מ (קד, א. קיד, ס״ע״א). וראה אוה״ת בראשית עה״פ ויכולו (מג, ב).

לשם . . דענה: טושו״ע או״ח סרל״א. עבדו . . בשמחה: תהלים ק, ב. וראה רמב״ם סוף הל׳ לולב.

ראש השנה .. שבת . . עונג: ראה ד״ה יו״ט של ר״ה שחל להיות בשבת בלקו״ת וכו׳ (והמשך זה דתרס״ו בארוכה) ענין העונג בר״ה ובשבת.

שבת . . עונג: להעיר מירושי׳ מגילה (פ״א, ה״ד) שבת .. שמחתו תלוי בידי שמים. ובספרי להבעלותך (י, י): וביום שמחתכם אלו שבתות. אבל ראה שו״ע אדה״ז ר״ס רמ״ב. לקו״ת צו (יא. ד). המשך וככה פ״ה ואילך ועוד. ואכ״מ.

וקראת לשבת עונג: ישעי׳ נח, יג. פועל . . הארץ: תהלים עד, יב.

שנה טובה ומתוקה: י״ל ענינים טובים מצ״ע ואלו שנמתקו (ע״ש — ג״ז לטובה). וראה תניא פכ״ז דזומתם בעבודת האדם. וראה זח״א רמ, סע״א. זח״ג ר״פ חוקת וברמ״ז שם. בליקוטי לוי יצחק שם בפי׳ ומתוקים מדבש. קהלת יעקב ערך מתוק (ספר שהובא בכ״מ ע״י כ״ק אדנ״ע).

ולהעיר אשר בליל א׳ דר״ה ״נהגון לאכול תפוח מתוק בדבש״ ״ואח״כ יאמר יה״ר מלפניך שתחדש עלינו שנה טובה (כן הוא בכל הסידורים שראיתי) ומתוקה״.

ער אין דאָך אויך כו׳: ראה גם לעיל חכ״ט אגרת יארכבו. ושי״נ. וראה הנסמן בתורת מנחם סה״מ מלוקט ח״א ע׳ מא הערה 7.

אתם קרויים אדם: יבמות סא, רע״א.

קונטרס .. תרפ״ח: סה״מ תרפ״ח ע׳ קפו. וראה לקו״ש ח״ז ע׳ 74 ואילך.

משה עבד הוי׳: יהושע א, א. בכל דרכיך דעהו: משלי ג, ו. תהלים עד, יב: פרק תהלים המתאים לשנות כ״ק אדמו״ר.

ג״ז לסובה: תענית כא, א. וראה לקו״ש ח״ב ע׳ 393 ואילך.

בליקוטי . . שם: לזהר ר״ש חוקת – ע׳ שפו ואילך.

(ד) דער דאָזיגער בייטראָג קען ניט דערגרייכט ווערן אין דער פולער מאָס דורך אַ באַגרענעצטע, פון צייט־צו־צייט עבודה, באַ איסערגרעווינלעכע געלעגענהייטן אָדער ספּעציעלע צייטן; נאָר – דורך אַ לעבנסוועג וואָס דריקט זיך אויס אין טאָג־טעגלעכער עבודה, אַז יעדע מעשה, דיבור און מחשבה זאָל זיין לשם שמים און בכל דרכיך דעהו – עס זאָל זיך אָנזען ג־טלעכקייט אין אַלע ענינים אויף פון צורכי עולם, און ווי געזאָגט פריער, אפילו אין עסן און טרינקען א.ז.וו. אין אַ וואָכענדיגן טאָג.

(ה) אין לשמם את קוני, דינען דעם אויבערשטן, איז דאָך דאָ די אָנווייזונג און אָנזאג: עבדו את ה׳ בשמחה, דינען דעם אויבערשטן מיט שמחה און אויך מיט תענוג (פערגעניגען) וואָס ער קען דינען הקדוש ברוך הוא,

וואָס אויך דאָס ווערט נאָך מער אונטערשטראָכן דעם ראש השנה – וואָס פאַלט אויס שבת, וואָס שבת איז דאָך וקראת לשבת עונג.

★ ★ ★

זאָל דער אויבערשטער בענטשן און מצליח זיין יעדן איינעם און איינע טאָג אין דאָס אַלעס אויבנדערמאָנטע אין אַן אופן פון שמחה און עונג,

דער אויבערשטער זאָל מבטל זיין אלעס וואָס קאָן שטערן, ח״ו, אין דעם

דורך זיין פועל ישועות בקרב הארץ אין אַן אופן נראה ונגלה – כולל ועיקר

געבן יעדן אידן און אַלע אידן אַ שנה טובה ומתוקה אין אַלע הינזיכטן און אין אַלע ענינים.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה,
מנחם שניאורסאהן